

TỈNH QUẢNG NINH - ĐỘT PHÁ BẮT ĐẦU TỪ TƯ DUY LÃNH ĐẠO, TÂM NHÌN VÀ KHÁT VỌNG PHÁT TRIỂN

NGUYỄN XUÂN KÝ*

Những thành tựu mà tỉnh Quảng Ninh đạt được thời gian vừa qua có dấu ấn không nhỏ của việc đổi mới tư duy, xác định tầm nhìn trong chủ trương và hành động cũng như vun đắp và nuôi dưỡng khát vọng vươn lên. Đạt được thành tựu đã khó, giữ gìn và tiếp tục phát triển lại càng khó hơn, nhưng đó là quyết tâm của Đảng bộ và nhân dân tỉnh Quảng Ninh trong cả chặng đường dài phía trước, trên cơ sở tiếp tục phát huy những thành quả đã đạt được.

Nhận thức, quan điểm, định hướng phát triển tỉnh Quảng Ninh

Trong suốt quá trình xây dựng, phát triển, nhất là trong những năm đổi mới vừa qua, với vai trò, trách nhiệm của một địa phương được cô Thủ tướng Phạm Văn Đồng ví như “Một Việt Nam thu nhỏ”, luôn được Trung ương xác định có vị trí trọng yếu về kinh tế, chính trị, quốc phòng, an ninh và đối ngoại; có vị trí rất quan trọng trong Vùng kinh tế trọng điểm phía Bắc và cả nước. Trong bối cảnh tình hình khu vực, thế giới diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó lường, nhất là đại dịch COVID-19 vừa qua, Đảng bộ và nhân dân các dân tộc tỉnh Quảng Ninh đã phát huy truyền thống cách mạng, khai thác tốt các tiềm năng, thế mạnh, triển khai bài bản, nghiêm túc, sáng tạo các chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước, vững vàng vượt qua khó khăn, thách thức, đạt được những kết quả nổi bật, quan trọng trên

tất cả các lĩnh vực, góp phần cùng cả nước thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XII của Đảng; trở thành một trong những cực tăng trưởng kinh tế toàn diện của khu vực phía Bắc. Đây là thành quả của một quá trình phấn đấu bền bỉ, liên tục trong sự kế thừa, phát triển về tư duy, tầm nhìn, lộ trình, phương thức phát triển xuyên suốt, nhất là từ nhiệm kỳ Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIII (2010 - 2015), 5 năm của nhiệm kỳ XIV (2015 - 2020) và tiếp tục được chọn lọc, phát triển, sáng tạo phù hợp với bối cảnh mới trong nhiệm kỳ 2020 - 2025, thể hiện trong Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XV.

Sự đột phá trong tư duy, tầm nhìn và khát vọng phát triển của tỉnh Quảng Ninh thời gian qua được thể hiện ở các nội dung sau:

* Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Ninh

Thứ nhất, trên cơ sở đường lối, chủ trương chung của Trung ương, xuất phát từ thực tiễn Quảng Ninh đề vận dụng sáng tạo, định hình tư duy phát triển của tỉnh theo phương châm “*tầm nhìn toàn cầu, hành động địa phương*”. Việc hoạch định chủ trương, chiến lược tạo đột phá trong phát triển bắt đầu từ việc nhận diện đầy đủ các tiềm năng, thế mạnh, giá trị riêng biệt, nổi trội của tỉnh; mà ở đó, có cả những yếu tố “*thiên tạo*” như Vịnh Hạ Long, Vịnh Bái Tử Long, vùng mỏ (than), địa chất, địa mạo; có những yếu tố “*nhân tạo*”, như di sản Yên Tử gắn với Phật phái Trúc Lâm, mạng lưới di tích lịch sử - văn hóa, Thương cảng Vân Đồn; có những yếu tố thuộc về cốt cách, con người Quảng Ninh, nhất là truyền thống “*kỷ luật và đồng tâm*” của Vùng Mỏ anh hùng - cái nôi của giai cấp công nhân Việt Nam. Đây chính là những lợi thế so sánh riêng có mà tư duy lãnh đạo các thế hệ của tỉnh Quảng Ninh đã nhận diện đúng, trúng và có chính sách can thiệp phù hợp để *biến tiềm năng thành động năng, cao hơn là chuyên hóa thành nguồn lực và động lực* cho phát triển.

Thứ hai, nhận thức, định dạng đầy đủ các mâu thuẫn, thách thức để tìm cách hóa giải, biến thách thức thành cơ hội, định hình phương thức phát triển mới. Đó là các mâu thuẫn, như *giữa* nhu cầu giải phóng các nguồn lực, phát huy các tiềm năng, thế mạnh và không gian phát triển rộng lớn với thực trạng của một số thể chế, cơ chế, chính sách còn hạn hẹp; *giữa* khai thác than, góp phần bảo đảm an ninh năng lượng quốc gia, phát triển công nghiệp với phát triển du lịch, dịch vụ trên cùng một địa bàn; *giữa* đổi mới hệ thống chính trị chưa tương xứng, phù hợp với đổi mới kinh tế và tình hình thực tiễn đang diễn ra; *giữa* vừa phát triển kinh tế, vừa góp phần bảo đảm độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ khu vực biên giới; *giữa* phát triển bền vững với những tác động tiêu

cực của biến đổi khí hậu, an ninh phi truyền thống; *giữa* đẩy mạnh công nghiệp hóa, đô thị hóa với phát triển nông nghiệp, nông thôn bền vững, bảo vệ môi trường sinh thái; *giữa* tăng trưởng kinh tế nhanh đi đôi với bảo đảm an sinh xã hội, thu hẹp khoảng cách giàu - nghèo.

Thứ ba, xác lập tầm nhìn dài hạn trong tính liên thông với các kế hoạch trung hạn, ngắn hạn, gắn với xây dựng quy hoạch đồng bộ để làm cơ sở thực hiện mục tiêu: Đến năm 2020, xây dựng, phát triển Quảng Ninh trở thành tỉnh dịch vụ, công nghiệp hiện đại, trung tâm du lịch quốc tế, một trong những cực tăng trưởng của khu vực phía Bắc; trở thành khu vực phòng thủ vững chắc về quốc phòng, an ninh và phòng tuyên hợp tác, cạnh tranh kinh tế quốc tế; đến năm 2025, trở thành tỉnh dịch vụ, công nghiệp hiện đại, là một trong những trung tâm phát triển năng động, toàn diện của khu vực phía Bắc, giữ đà tăng trưởng hằng năm trên 10%, GRDP bình quân đầu người tới năm 2025 đạt trên 10.000 USD. Trong tầm nhìn đến năm 2030, xây dựng, phát triển Quảng Ninh là tỉnh kiểu mẫu giàu đẹp, văn minh, hiện đại; là một trong những trung tâm phát triển năng động, toàn diện; trung tâm du lịch quốc tế, trung tâm kinh tế biển, cửa ngõ của Vùng kinh tế trọng điểm Bắc Bộ và cả nước; đô thị phát triển bền vững theo mô hình tăng trưởng xanh, thích ứng với biến đổi khí hậu; GRDP bình quân đầu người đạt trên 15.000 USD;...

Tỉnh Quảng Ninh luôn xác định, xây dựng Quy hoạch tổng thể và cải cách hành chính là nền tảng phát triển bền vững; là công cụ quản lý của Nhà nước; là phương tiện giám sát của nhân dân; là niềm tin lựa chọn điểm đến của nhà đầu tư và doanh nghiệp. Quy hoạch phải bảo đảm tính đồng bộ, tính thống nhất giữa quy hoạch chung với quy hoạch phân khu và quy hoạch chi

tiết, phải có định hướng, tầm nhìn chiến lược với sự tham gia của các nhà tư vấn hàng đầu quốc tế; công khai, minh bạch làm căn cứ thực hiện và tổ chức đề nhân dân giám sát, xóa bỏ “tư duy nhiệm kỳ”. Kiên trì thực hiện tổ chức không gian phát triển “một tâm, hai tuyến đa chiều và hai mũi đột phá”. Việc sáp nhập huyện Hoàn Bô vào thành phố Hạ Long là để tổ chức lại và mở rộng không gian phát triển, tăng cường liên kết, phát huy thế mạnh vượt trội của thành phố Hạ Long và của từng địa phương trong tỉnh cũng như thế mạnh của tỉnh trong Vùng đồng bằng sông Hồng và Vùng kinh tế trọng điểm Bắc Bộ.

Thứ tư, đặc biệt chú trọng đổi mới cơ chế để khai thông các điểm nghẽn, huy động, phân bổ và sử dụng có hiệu quả mọi nguồn lực với phương châm *nội lực là căn bản, ngoại lực là quan trọng*, kết hợp chặt chẽ nội lực với ngoại lực tạo ra nguồn lực tổng hợp tối ưu; lấy “đầu tư công dẫn dắt đầu tư tư” để nâng cao hiệu quả đầu tư theo hình thức đối tác công - tư (PPP) và xã hội hóa; ngân sách tập trung cho an sinh xã hội và các công trình có tính chất động lực lan tỏa. Thực tế cho thấy, nguồn lực trong nhân dân rất lớn, phải tiếp tục đổi mới mạnh mẽ cơ chế, chính sách mới có thể huy động có hiệu quả nguồn lực đó để phục vụ cho các chiến lược và chính sách phát triển.

Thứ năm, kiên trì đổi mới mạnh mẽ mô hình tăng trưởng, cơ cấu lại nền kinh tế, chuyên đổi phương thức phát triển từ “nâu” sang “xanh”, dựa vào ba trụ cột là thiên nhiên, con người, văn hóa; kết hợp với xu thế hòa bình, hợp tác, hội nhập và cơ hội của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư theo hướng: Phát triển dịch vụ tổng hợp hiện đại ngày càng giữ vai trò chủ đạo, du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn. Ưu tiên thu hút công nghiệp xanh, công nghiệp sạch, công nghệ cao, công nghệ thông minh,

thân thiện với môi trường. Tăng nhanh tỷ trọng đóng góp của công nghiệp chế biến, chế tạo; phát triển hợp lý, bền vững ngành công nghiệp khai khoáng. Phát triển kinh tế biển và nông nghiệp sinh thái, nông nghiệp công nghệ cao. Phát triển doanh nghiệp và phát triển mạnh khu vực kinh tế tư nhân, khởi nghiệp sáng tạo, phát triển sản phẩm chủ lực và xây dựng thương hiệu của tỉnh, tạo sự liên kết giữa các thành phần kinh tế. Đẩy mạnh chuyển giao, ứng dụng tiến bộ khoa học và công nghệ; huy động, phân bổ, sử dụng có hiệu quả các nguồn lực đầu tư phát triển; sử dụng tiết kiệm, có hiệu quả tài nguyên thiên nhiên.

Thứ sáu, bám sát các đột phá chiến lược được nêu ra tại Đại hội XI và Đại hội XII của Đảng, ưu tiên triển khai đột phá chiến lược về đầu tư hệ thống kết cấu hạ tầng, đặc biệt là phát triển hạ tầng giao thông đồng bộ, hiện đại, bảo đảm liên thông tổng thể, thúc đẩy kết nối vùng, liên vùng, nội vùng.

Với quan điểm “Giao thông đi trước một bước”, tỉnh Quảng Ninh đổi mới phương thức huy động, khơi thông, kết nối nguồn lực bằng cách “lấy đầu tư công dẫn dắt đầu tư tư”; tiết kiệm chi thường xuyên, tăng chi đầu tư phát triển gắn với cơ cấu lại đầu tư công hàng năm đều đạt trên 53% tổng chi ngân sách địa phương và kiên trì thực hiện có hiệu quả đầu tư theo hình thức đối tác công - tư, trung bình cứ 1 đồng ngân sách bỏ ra huy động được 8 đồng - 9 đồng vốn ngoài ngân sách tham gia đầu tư vào Quảng Ninh. Nhờ đó, chỉ tính riêng trong giai đoạn 2014 - 2020, tỉnh Quảng Ninh đã huy động được trên 123.000 tỷ đồng vốn đầu tư dành cho phát triển kết cấu hạ tầng, tạo sự bứt phá về hạ tầng giao thông, đô thị, du lịch, dịch vụ,... Hệ thống kết cấu hạ tầng được đẩy nhanh xây dựng, hiện đại hóa đã thúc đẩy liên kết vùng, hợp tác hóa lãnh thổ, tạo nên những hành lang, không gian phát triển

mới, được tính toán, cân nhắc với kiến tạo cảnh quan - kiến trúc công trình mang dấu ấn bản sắc địa phương để phục vụ cho phát triển du lịch và tăng cường năng lực đối trọng xuyên biên giới. Tỉnh Quảng Ninh đẩy nhanh đô thị hóa với sự định hình rõ nét chức năng đô thị biển và hình thái tổ chức không gian lãnh thổ “một tâm, hai tuyến đa chiều, hai mũi đột phá” (*Tâm* là thành phố Hạ Long, trung tâm chính trị - hành chính - kinh tế - văn hóa của tỉnh. *Tuyến hành lang phía Tây* xuất phát từ Hạ Long đến Đông Triều hướng tới đồng bằng sông Hồng và thủ đô Hà Nội, hướng tới phát triển chuỗi đô thị - công nghiệp xanh, công nghiệp sạch, công nghệ cao và du lịch văn hóa, lịch sử, tâm linh; trong đó, Khu kinh tế ven biển Quảng Yên là hạt nhân, động lực tăng trưởng mới của tuyến phía Tây và của tỉnh. *Tuyến hành lang phía Đông* xuất phát từ Hạ Long đến Móng Cái và hướng tới thị trường Đông Bắc Á, nhằm phát triển chuỗi đô thị sinh thái - dịch vụ, thương mại, du lịch tổng hợp cao cấp, nông nghiệp sạch - công nghệ cao và kinh tế biển. *Hai mũi đột phá* là Khu kinh tế Vân Đồn và Khu kinh tế Cửa khẩu Móng Cái) hướng tới xây dựng thành phố trực thuộc Trung ương và thúc đẩy liên kết nội vùng, liên kết vùng, phân công và hợp tác lãnh thổ, bảo đảm các tiềm năng, thế mạnh, lợi thế so sánh từng địa phương trong Vùng kinh tế trọng điểm Bắc Bộ được phát huy tối đa, bổ sung cho nhau. Ở đó, tỉnh Quảng Ninh có một vị trí, vai trò ngày càng quan trọng.

Tỉnh Quảng Ninh tập trung tạo đột phá trong cải cách hành chính, nâng cao chất lượng phục vụ người dân và doanh nghiệp, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, nằm trong nhóm đứng đầu cả nước nhiều năm liên tục về Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI), Chỉ số cải cách hành chính (PAR Index), Chỉ số hài lòng của người dân,

tổ chức đối với sự phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước (SIPAS) và Chỉ số hiệu quả quản trị và hành chính công (PAPI)...; từ đó, tạo chuyên biến căn bản, thúc đẩy có hiệu quả đầu tư theo hình thức đối tác công - tư, thu hút được nguồn lực ngoài ngân sách lớn - nguồn động lực có tính đột phá mạnh mẽ cho đầu tư phát triển của Quảng Ninh những năm qua. Đồng thời, tỉnh tiếp tục thực hiện sắp xếp lại, tinh gọn bộ máy, giảm bớt các tầng nấc trung gian, bảo đảm hiệu quả lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành.

Tỉnh Quảng Ninh cũng chú trọng phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao và lao động có kỹ năng gắn với chuyển dịch cơ cấu lao động, tăng quy mô và nâng cao chất lượng dân số; gắn chặt với xây dựng tổ chức bộ máy tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, cán bộ quản lý, công chức, viên chức trong hệ thống chính trị, nhất là cán bộ cấp chiến lược và người đứng đầu có đủ phẩm chất, năng lực, uy tín, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

Thứ bảy, gắn kết chặt chẽ giữa phát triển đô thị với phát triển nông thôn; giữa phát triển dịch vụ, công nghiệp và nông nghiệp; giữa các mục tiêu tăng trưởng kinh tế với phát triển văn hóa, xã hội, bảo đảm phúc lợi xã hội và an sinh xã hội, thực hiện tiến bộ, công bằng xã hội, bảo vệ môi trường, bảo đảm vững chắc quốc phòng, an ninh, đặc biệt tại khu vực biên giới trên bộ, trên biển. Tính gắn kết đó được thể hiện trong từng chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, từng bước đi, chính sách của địa phương.

Điểm nhấn đáng chú ý là, trong khi lấy động lực chính là phát triển dịch vụ, công nghiệp thì tỉnh vẫn rất coi trọng phát huy lợi thế so sánh từng tiểu vùng để phát triển nông nghiệp hàng hóa dựa trên giá trị và tài nguyên địa phương, hình thành những sản phẩm riêng có gắn với “Chương trình

mỗi xã, phường một sản phẩm” (gọi tắt là OCOP) mang lại hiệu quả kinh tế - xã hội rõ rệt. Qua đó, từng bước định hình được mô hình cụ thể, sinh động kết hợp chặt chẽ giữa bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa các dân tộc; vận dụng cơ chế thị trường để chuyển hóa các tài nguyên văn hóa thành nguồn lực văn hóa, “vốn hóa” các giá trị văn hóa địa phương để hình thành nên các sản phẩm văn hóa đa dạng, độc đáo phục vụ du lịch - dịch vụ, bảo đảm sinh kế, tăng thu nhập cho hàng vạn lao động...

Những kết quả, nỗ lực đáng ghi nhận trên mọi lĩnh vực và một số bài học quan trọng

Kế thừa thành tựu của nhiều thế hệ, trực tiếp là những nhiệm kỳ gần đây, với khát vọng phát triển, bằng tinh thần đổi mới sáng tạo, khơi thông, giải phóng tối đa các nguồn lực, qua 10 năm thực hiện *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội* (Bổ sung, phát triển năm 2011), thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, 5 năm qua (2015 - 2020), tỉnh Quảng Ninh không ngừng phát huy tiềm năng, thế mạnh để phát triển nhanh, bền vững. Nội lực của tỉnh được củng cố, tăng cường. Đến nay, tỉnh Quảng Ninh trở thành một trong những cực tăng trưởng kinh tế toàn diện của khu vực phía Bắc. Kinh tế Quảng Ninh liên tục tăng trưởng cao và ổn định; tốc độ tăng trưởng bình quân 5 năm đạt 10,7%; chất lượng tăng trưởng được cải thiện đáng kể; quy mô, tiềm lực của nền kinh tế tăng lên rõ rệt; đến năm 2020 đạt khoảng 220.000 tỷ đồng (theo giá hiện hành), gấp 1,86 lần năm 2015; cơ cấu kinh tế chuyên dịch tích cực theo hướng bền vững hơn.

Trên quan điểm, *mỗi người dân tỉnh Quảng Ninh đều được hưởng thành quả tăng trưởng, không để ai bị bỏ lại phía sau*, 5 năm qua, tỉnh Quảng Ninh đã ban hành

19 chính sách riêng về an sinh xã hội, phúc lợi xã hội và ưu tiên bố trí nguồn lực lớn cho các vùng đặc biệt khó khăn, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, các đối tượng chính sách, yếu thế; từng bước thu hẹp khoảng cách phát triển giữa các địa phương, vùng, miền. Tỉnh Quảng Ninh đã hoàn thành đưa điện lưới quốc gia đến 100% các thôn, bản vùng cao, biên giới và các đảo có người dân sinh sống. Bên cạnh đó, mở rộng cơ hội tiếp cận các dịch vụ y tế, giáo dục chất lượng cao và nâng cao chất lượng chăm sóc sức khỏe nhân dân, nhất là ở vùng sâu, vùng xa. Diện mạo thành thị và nông thôn của tỉnh được thay đổi rõ rệt, nhất là tại các khu vực đặc biệt khó khăn, nông thôn, miền núi, biên giới, biên, đảo. GRDP bình quân đầu người của tỉnh năm 2020 đạt trên 6.700 USD, gấp hơn 2 lần bình quân chung cả nước. Toàn tỉnh có 85% số trường đạt chuẩn quốc gia; tỷ lệ bác sỹ/vạn dân đạt 14,8; tỷ lệ giường bệnh/vạn dân đạt 54,6; tỷ lệ dân số tham gia bảo hiểm y tế đạt 95%, đều cao hơn bình quân chung cả nước. Tỷ lệ hộ nghèo theo tiêu chí đa chiều giảm từ 4,56% năm 2015 xuống chỉ còn 0,36% năm 2020. Đó cũng chính là thể hiện việc hướng đến các tiêu chí của “hạnh phúc con người” mà Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng đã nêu lên, làm cho người dân được hưởng phúc lợi xã hội, hài hòa giữa đời sống vật chất và đời sống văn hóa tinh thần.

Đồng thời, tỉnh Quảng Ninh thực hiện tốt các mục tiêu, như chính trị ổn định, xã hội trật tự, giữ vững kỷ cương, an ninh, an toàn, văn minh; quốc phòng, an ninh được bảo đảm, chủ quyền biên giới, biên, đảo quốc gia được giữ vững, không để xảy ra các tình huống bị động, bất ngờ; xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị, ổn định, hợp tác và phát triển.

Năm 2020, trong bối cảnh gặp nhiều khó khăn, thách thức chưa từng có do tác

động của đại dịch COVID-19, tỉnh Quảng Ninh đã ưu tiên cao nhất cho công tác phòng, chống dịch bệnh, chăm lo, bảo vệ sức khỏe nhân dân, không để bất kỳ người dân nào bị nhiễm COVID-19, giữ vững địa bàn “An toàn - Ổn định - Phát triển”, thực hiện thành công “mục tiêu kép” - vừa kiểm soát tốt dịch bệnh, vừa ổn định kinh tế - xã hội, nhanh chóng phục hồi sản xuất, kinh doanh, lấy lại đà tăng trưởng. Nhờ đó, GRDP cả năm của tỉnh đạt 10,05%, tổng thu ngân sách nhà nước đạt 49.500 tỷ đồng, vượt 10% so với dự toán Trung ương giao, tăng 3% so với dự toán Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Ninh giao đầu năm, tăng 7% so với cùng kỳ, thuộc nhóm dẫn đầu cả nước. Cùng với đó, tổ chức thành công đại hội đảng bộ các cấp với nhiều đổi mới, gắn với tăng cường công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh; có ý nghĩa quyết định đề hoàn thành các mục tiêu quan trọng của cả giai đoạn 2016 - 2020. Những nỗ lực đó đã để lại dấu ấn rất sâu đậm trong đời sống xã hội, thực sự rất đáng trân trọng, phấn khởi, tự hào, không chỉ góp phần củng cố niềm tin của nhân dân với Đảng bộ, chính quyền, mà còn đổi mới chủ trương, mô hình dự án phát triển kinh tế - xã hội, tăng cường sự đồng thuận trong nhân dân, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc; tạo ra khí thế mới, động lực mới, sức mạnh mới, tạo đà để tỉnh Quảng Ninh vững bước trong chặng đường tiếp theo, nhằm thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XV và nghị quyết đại hội đảng bộ các cấp.

Qua quá trình xây dựng, phát triển của tỉnh Quảng Ninh thời gian qua, từ thực tiễn thực thi các chủ trương, chính sách, có thể đúc kết được nhiều bài học quý báu, trong đó có 3 bài học quan trọng sau:

Một là, chủ động bám sát, nắm chắc, tiếp thu, cụ thể hóa đường lối, chủ trương của Trung ương phù hợp với đặc điểm, tình hình cụ thể, lợi thế riêng có của tỉnh Quảng Ninh, thắt chặt sự phối hợp, giúp đỡ của các ban, bộ, ngành và các địa phương trên cả nước; phát huy có hiệu quả mọi tiềm năng, thế mạnh, huy động sức mạnh tổng hợp của tỉnh với phương châm *nội lực là căn bản, ngoại lực là quan trọng*; với nguyên tắc, quan điểm phát triển hài hòa giữa kinh tế với văn hóa, xã hội, bảo vệ môi trường, cân bằng giữa các vùng, miền, bình đẳng giữa các khu vực, không ngừng nâng cao toàn diện chất lượng cuộc sống của nhân dân.

Hai là, không ngừng đổi mới tư duy phát triển, xác lập tầm nhìn chiến lược; chủ động, sáng tạo, bám sát thực tiễn, hành động theo quy luật khách quan và hợp với lòng dân; năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm trong lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành ở tất cả các cấp, các ngành vì lợi ích chung; chọn đúng trọng tâm, khâu đột phá, tập trung sự lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện dứt điểm, kịp thời.

Ba là, giữ vững đoàn kết, thống nhất, phát huy dân chủ, ý chí tự lực, tự cường, sức sáng tạo và mọi nguồn lực của nhân dân; tăng cường mối quan hệ mật thiết giữa Đảng, chính quyền với nhân dân; củng cố và nâng cao niềm tin của nhân dân đối với Đảng, chính quyền; củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc, tạo sự đồng thuận xã hội; luôn xác định “dân là gốc”, “dân là chủ”, “dân làm chủ”; nhân dân vừa là trung tâm, chủ thể, vừa là nguồn lực, động lực và mục tiêu của sự phát triển, bảo đảm tính bền vững, hài hòa ngay trong từng bước phát triển.

Những bài học đó sẽ tiếp tục được Đảng bộ và nhân dân tỉnh Quảng Ninh phát huy trong chặng đường sắp tới với nhiều hứa hẹn thành công mới. □